



Kuva: Joonas Fritze / WWF

WWF:n virtavesityö ja uhanalaisten kalojen suojelu

Liisa Rohweder

24.1.2018

Juhani Ahon

Kalastusperinneseura

Suomalainen Klubi

WWF:n kalatyö pähkinäkuoressa

- 1970-luvun lopulla Saimaan järvilohen emokalaston perustaminen.
- 1980- luvulla kenttähankkeita mm. toutaimen palauttamiseksi.
- 2000-luvun taitteessa virtavesitalkooleirejä Lesti- ja Kiskonjoella meritaimenen pelastamiseksi.
- 2006 ensimmäinen **Kuluttajan kalaopas** Suomessa.
- 2010 Punainen kirja: erityisesti vaelluskalakantojen tila heikentynyt entisestään → Idea kalakampanjasta



Kuva: Joonas Fritze / WWF

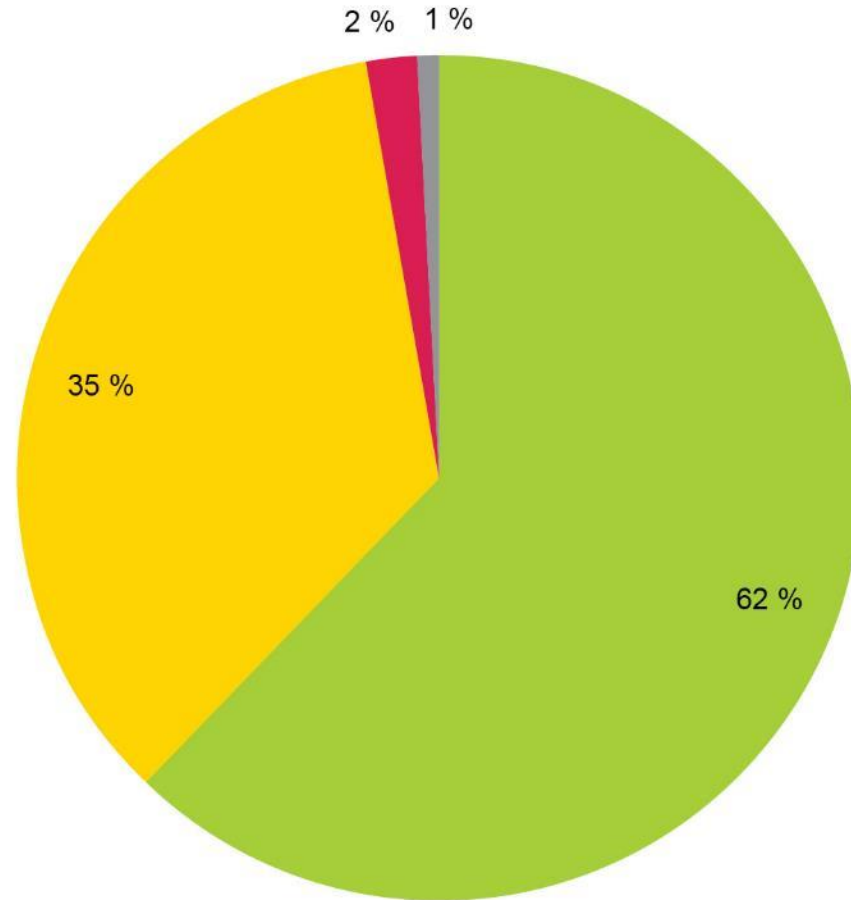
WWF:n kalatyö pähkinäkuoressa

- 2011 palkataan täysipäiväinen kala-asiantuntija
- 2012 Kalakampanja käyntiin.
- 2015 Kalakampanja päätökseen → painopistettä virtavesityöhön ja elinympäristöjen ennallistamiseen
- 2017 "Kuteminen kuuluu kaikille" –yhteistyö K-ryhmän kanssa
- 2018 palkataan täysipäiväinen asiantuntija virtavesityöhön



SUOMEN KALAVALIKOIMIEN VASTUULLISUUS

- Suosi
- Osta harkiten
- Vältä
- Vastuullisuutta ei pystytä arvioimaan Kalaoppaan suositusten perusteella



WWF:n Kalakampanja

Haastoi kuluttajat ja kalakaupan toimimaan uhanalaisten kalojen puolesta.

Tulokset olivat erinomaiset.

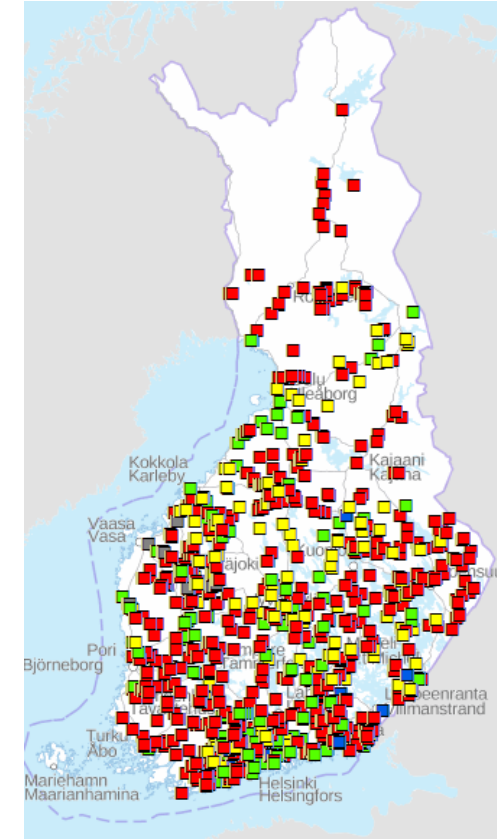
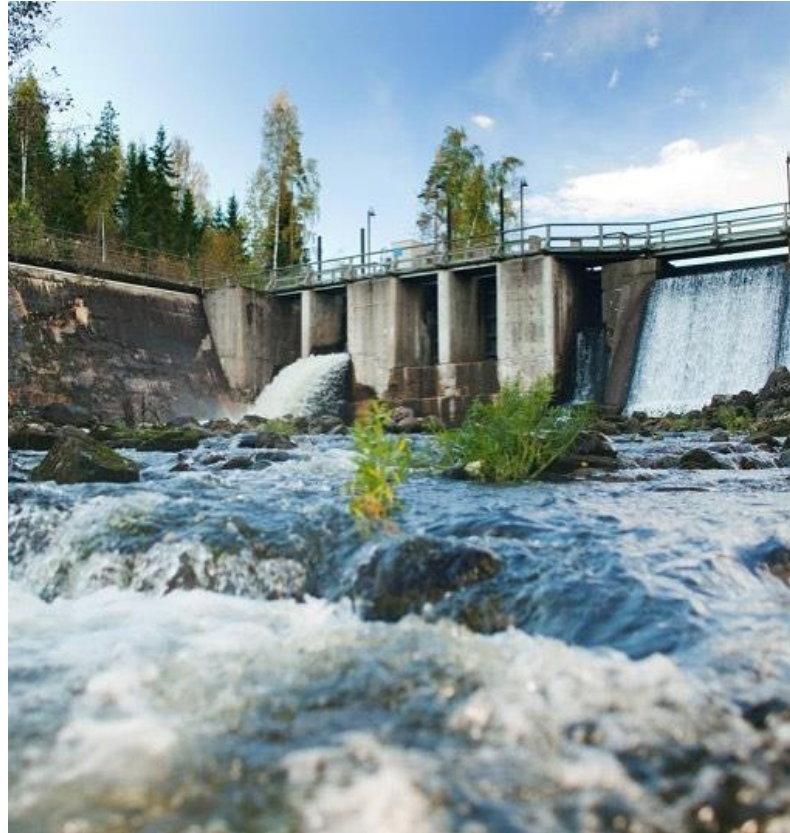
Uusi kalastuslaki

Toi toivottua suojaa monille uhanalaisille kalakannoille.

Ensimmäistä kertaa historiassa uhanalaisia kaloja rauhoitettiin kalastukselta.

Padot, kuormitus, sivusaaliiksi joutuminen ja ilmastonmuutos edelleen uhkana.

Uusi WWF:n painopiste syntyy lähtökohdasta:
Suomessa noin 200 vesivoimalaa, mutta yli
4000 nousuestettä!





Kuva: Joonas Fritze / WWF

Turhat padot

WWF:n virtavesityön tärkeä painopiste.

Suomessa jopa kymmeniä tuhansia turhia patoja ja nousuesteit.

Vesivoimalaitoksista suurin osa pien- ja minivesivoimaa, jolla ei juurikaan merkitystä sähköntuotannon tai energiajärjestelmän kannalta.

Kuteminen kuuluu kaikille

K-ryhmän ja WWF:n 5-vuotinen yhteistyöhanke.

Keskiössä pienet, mutta merkittävät kutuesteet, joiden korjaaminen kustannustehokasta, ei vaadi vesilain mukaista lupaa ja voidaan toteuttaa talkoovoimin tai kevyellä konetyöllä.

Tavoitteena myös tehokas viestintä ja paikallisten toimijoiden aktivointi.

Ensimmäisen syksyn aikana avattiin 9 kutuestettä ja kunnostettu 40 kutualuetta.



Luontojärjestö: Vaelluskalat ahdingossa – Tuhannet tierummut estävät uhanalaisten kalojen vaelluksen

Harmittomalta näyttävä tierumpu voi katkaista kalan matkan kutupaikalle

Vaelluskalat: 28.8.2017 klo 10:28 | päivitetty 28.8.2017 klo 15:12



© Petteri Hautamäe

Ylen samu-tv: Pelastetaan vaelluskalat



Emma Grönn



161

Suomen vaelluskaloilla on tukalat oltavat.

– Käytännössä kaikki vaelluskalat ovat uhanalaisia. Esimerkiksi järvilohi on yhden askelen päässä sukupuutosta. Joet on padottu ja tukittu, ja lisääntymisalueet valjastettu, sanoi WWF:n suojeluasiantuntija Matti Ovaska Ylen aamu-tv:ssä maanantaina.

Yksinkertaistettuna vaelluskala on sellainen kala, joka lisääntyy yhdessä paikassa ja elää ison osan elämänsä toisessa paikassa. Kalan pitää päästä vaeltamaan näiden paikkojen välillä. Ja tällä hetkellä vaeltaminen on hankalaa.

Yksi suuri ongelma on nousuesteet – kalat eivät pääse vaeltamaan paikasta toiseen. Ihmisille harmittomalta näyttävä tierumpu voi katkaista kalan matkan kutupaikalle. Suomessa kymmenet tuhannet rummut estävän kalojen kulun.

– Siinä missä meillä ihmisille on tehty kulkureittejä, niin samalla näihin puroihin on piotetty tällaisia tie- ja siltarumpuja, eli putkia jotka menee purossa tien alle. Ja samaan aikaan on luotu aika valtava ongelma meidän vaelluskaloille. Nämä rummut toimivat nousuesteinä, suojeluasiantuntija Elina Erkkilä WWF:ltä sanoi.

Arvion mukaan joka kolmas koko maan yhteensä noin 90 000 vesistörummusta estää kalojen vaelluksen. Kalojen kulun estäviä tierumpuja on siis noin 30 000.

Pienetkin teot auttavat suuresti

WWF on käynnistänyt Kuteminen kuuluu kaikille -kampanjan vaelluskalojen ahdingkoa ajatellen. Järjestön mukaan peli ei ole pelattu, ja pienilläkin toilla voidaan auttaa tukalassa asemassa olevia vaelluskaloja.

– Esimerkiksi Vantaanjoen vesistö on yksi äärimmäisen hyvä esimerkki. Se on elpynyt tällaisesta likavierasta Suomenlahden parhaaksi meritaimenjoeksi. Ja suuri kiitos siitä kuuluu juuri muun muassa vapaaehtoisille, Ovaska sanoi.

Järjestö järjestää talkoita, joissa mukaan toivotaan kansalaisia, yhdistyksiä ja paikallisia tahjoja ympäri maan.

– Käytännössä ihan käsityönä heitetään purcon kiviä. Näin pyritään siihen, että kynnystään esimerkiksi tierummun alapuolista uomaa. Saadaan vähän nostettua vedenpintaa niin, että kalat pääsisivät nousemaan siihen rumpuun, ja sen yli kohti lisääntymisympäristöjä minkä siellä odottaa, Erkkilä kertoi.

Erkkilä sanoi, että vähintään yhtä tärkeää on valtion tietoisuus tilanteesta.

– Myöskin valtion puolesta täytyy huomioida vaelluskalat. Eli kun tieverkostoa uudistetaan, niin huomioidaan myös kalat.

– Ja että ymmärrettäisi mikä arvo vaelluskaloilla ja virtavesiluonnolla on meidän luonnon monimuotoisuudelle. Kun yleensä ajatellaan uhanalaisia eläimiä, niin ajatellaan porroisia nisäkkäitä. Ja tämä itse asiassa heijastuu myöskin lainsäädäntöön, Ovaska sanoi.

Lue myös:

Vaelluskalojen kulkureitit

Pääuutiset



Metsänomistajien – oikeus antoi ensi suuressa puukarti

Metsäyhtiöiden mielestä joku ei heijastunut puur 10:07



Dianan kuolemasta 20 vuor – katso suoraan Kensington pelailin portille 10:17

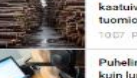
Tuoreimmat



Dianan suora 10:17 U



JAKK-r 10:08 T



Metsär kaatuu tuomio 10:07 P



Puhelir kuin lui kuunn 10:00 P



Uusi ki Hynöst hluksia 10:00 S



Suoma Got Tal jatkoor 9:54 A



*Edesi – viika yllistys 9:44 B



Sienest neljä va 9:44 M



Seutuli tunteita Mikkelissä – ”Opinto euroa, bussilippu 293 euroa k 9:27 Markkavortti ja -liput



Sisustussuunnitelmä Kodin telu uudet omistaja avaa myymälän 9:18 Tavaratalot



Analyysi: Kilpailu ei kannata, kerran kuorintaa tulee – Viisi vaihtetta junakipailusta 9:12 Rautatiehenne



Intiassa asuinrakennus romal rankkasateiden piiskaamassa – 30 ihmisen pelataan jääne 9:11 Ukkomest



Savon Sellun kartonkitehdas - virallisen nimensä Powerflute 8:59 Savonin Seutu

Lontoon maailmanmestarin k m... 8:59 Savonin Seutu

Kutumatkalle järjestyi helpotusta

Äärimmäisen uhanalaisen meritaimenen lastentarhalle tuli runsaasti lisää tilaa.



Elina Laiho elina.laiho@mediat.fi

INKOO | Äärimmäisen uhanalainen meritaimen pääsee pian poiskimaan uusille kutupaikoille Ingarskilajossa.

Vahävetisinä syksyinä taimenten kutumatka on tynsännyt kahteen harmittoman näköiseen tierumpuun.

Suomessa vastaavien esteiden taakse jää tuhansia kilometrejä uhanalaisten kalalajien lisääntymis- ja elinympäristöjä. Maanantaina meritaimenten matkalle rakennettiin helpotusta ihmisvoimin.

Talkoopaikka oli Ingarskilajoen latvoilla Inkoossa, aivan Mustion tuntumassa. Pienessä uomassa isojen kutemassa isojen meritaimenia.

– Niitä ei voi olla matta, kun ne pitää sanoa Uudenmauksen erikoissu Harri Aulaskari.

– Odotamme, että kauden kuluttua kiavat tänne merestä. Taimenilla on me matkaa 30 kilometriä järkeen nousee yksilöä.

–Ne käyvät täällä mässä. Käytän näin uomista nimeä ”lastentarhat”.

Poikasmääräksi huikaut 60-200 poik Ingarskilajoki on

Meritaimen Ingarskilajossa

Jokea perattiin 1980-luvun lopulla, jonka jälkeen joen taimenkantaan alettiin kiinnittää huomiota.

Taimenkantaa otettiin perkausten alla laitosviljelyyn ja geeniperimä saatiin turvattu. Vuosina 1991-92 joella tehtiin ensin kevyemmin soraistustöitä ja istutettiin poikas.

1990-luvun lopulla taimenkannan tilasta tehtiin tarkempi selvitys ja todettiin, että koskialueilla tulee tehdä kunnostuksia.

Kalastusalue teki myös päätöksen rauhoituspiirin perustamisesta.

Uudenmaan ympäristökeskus kunnosti koskia 2002-03.

Elvytystöiden tuloksena joen ekologinen tila on kohentunut hyväksi.

Unterniskanjokea kunnostettiin kutupaikaksi talkoovoimin

Joki kunnostettiin noin 600 metrin matkalta. Pro Immalanjärvi toivoo projektille jatkoa joen Venäjän osuudelle.

KAISA BELTRAN

UNTERNISKANJOEN kunnostustalkoisiin osallistui noin neljäkymmentä vapaaehtoista pienistä kalastusintoisista pojista Pro Immalanjärvi -yhdistyksen aktiiveihin.

Joki kunnostettiin 600 metrin matkalta taimenelle sopivaksi kutupaikaksi, ja mittapatoa kynnystettiin niin, että taimen pääsee siirtä nousemaan. Perjantaina joella tehtiin maansiirto- ja kaivuutöitä,



Unterniskanjoen kunnostusprojektissa on mukana myös WWF Suomi ja K-ryhmä, jonka vastuullisuusviestinnän asiantuntija Pirjo Nieminen (oikealla) osallistui työpanoksellaan talkoisiin.

Ensimmäinen taimen nousi reittiä jo viisi minuuttia sen jälkeen, kun saimme ensimmäisen päivän työt päätökseen.

Risto Niemelä

ja lauantaina talkoolaiset viimeistelivät uomaa lapioiden, ämpärein ja haravoin.

–Ensimmäinen taimen nousi reittiä jo viisi minuuttia sen jälkeen, kun saimme ensimmäisen päivän työt päätökseen. Tänään olemme todistaneet kolmen taimenen nousua kalapolulla, iloitsee Pro Immalanjärvi -yhdistyksen puheenjohtaja Risto Niemelä.

JOKI jatkaa kulkuaan Venäjän Svetogorskiin, ja Pro Immalanjärven toiveena onkin että kunnostustyöt jatkuvat tulevaisuudessa rajan toisella puolella, niin että koko joesta saataisiin taimenelle nousukelpoinen. Unterniskanjoen suunnitteilla istututtaa taimenia Vuoksen itäpuolella sijaitsevasta pienestä joesta, jonne on muodostunut oma taimenkanta. Paikan olosuhteet ovat verrattavissa Unterniskanjokeen.

–Näin saisimme Immalanjärven oman kannan, Niemelä suunnittelee.

Unterniskanjoen kunnostustyö oli neljäs Keskon rahoittaman Kuteminen kuuluu kaikille -kampanjan kohde, ja se toteutettiin yhteistyössä WWF-Suomen kanssa. •

Vesilain ja velvoitteiden päivitys

Kolmannes pien- ja
minivesivoimaloista ilman mitään
kalatalousvelvoitteita.

Myöskään olemassa olevia
kalatievelvoitteita ei ole pantu
täytäntöön.

Suurten voimalaitosten velvoitteet
tuntuvasti alimitoitettuja.



Yhdessä sovitut tavoitteet

Kalastuslaki:

”...turvataan kalavarojen kestävä ja monipuolinen tuotto, kalakantojen luontainen elinkierto sekä kalavarojen ja muun vesiluonnon monimuotoisuus ja suojelu.”

Lohi- ja meritaimenstrategia:

”Elinvoimaiset lohi- ja meritaimenkannat lisääntyvät Suomen joissa ja niitä palautetaan potentiaalisiin ja rakennettuihin jokiin ja puroihin...”

Kalatiestrategia:

”...tärkeimpänä tavoitteena on uhanalaisten ja vaarantuneiden vaelluskalakantojemme elinvoimaisuuden vahvistaminen.”

Hallitusohjelman kärkihankkeet:

”Palautetaan vaelluskalojen luontainen lisääntymiskierto...Tehostetaan uhanalaisten kalalajien suojelua.”





Kuva: Katri Nousiainen / WWF

Tarvitaan rahaa ja käsipareja

Viranomaisten resurssit niukkoja, yleensä ei lainkaan resursseja pienempiin virtavesikohteisiin, jotka voivat kuitenkin olla erittäin merkittäviä.

Talkookunnostukset ja noususteiden poisto nykyaikaista ja luonnonmukaista kalavesien hoitoa, jolla myös positiivia vaikutuksia paikallisyhteisöön.

Halutaan maanlaajuinen ilmiö!

WWF:n rooli ja vahvuudet

Kansainvälinen organisaatio, kalatyötä kaikissa Itämeren rantavaltioissa.

Merkittävä rooli kaikissa viime vuosien kalojen suojelusaavutuksissa Suomessa.

Luotettava 'kriittinen ystävä' kalastushallinnolle: mukana kaikissa tärkeimmissä työryhmissä.

Vahva kumppanuus muiden kalojen suojelua ajavien järjestöjen ja viranomaisten kanssa.





KIITOS



together possible™